

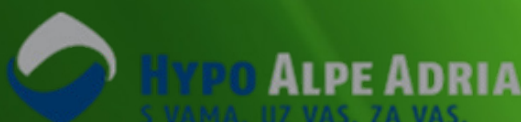

PRIVREDNA/GOSPODARSKA KOMORA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Glasnik

Broj 143,144 august/kolovoz - septembar/rujan 2015. Godina XV

ISSN 1840-0310

Izrada strategije razvoja metalnog i elektro sektora FBiH za period 2015-2025. godine

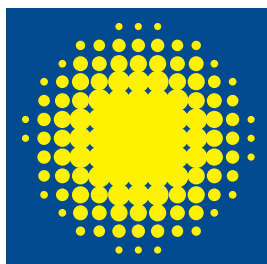
EXPO Milano 2015.

Privredna/Gospodarska komora FBiH u ulozi One-Stop-Shop

ISSN 1840-0310

9771840031004

**PRIVREDNA/GOSPODARSKA KOMORA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

CHAMBER OF ECONOMY OF THE FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

I M P R E S U M

Glasnik
Privredne/Gospodarske komore
Federacije Bosne i Hercegovine
Godina XV
august/kolovoz-septembar/rujan 2015.

GLASNIK uređuje
Redakcijski kolegij:
Enisa Kadić,
Ahmed Gazija,
Almin Mališević,
Amela Kečo,
Emir Pašić,
Lejla Sadiković,
Meliha Velić,
Željana Bevanda,
Frano Čuvalo,
Ivica Barbarić,
Karolina Marušić

Adresa:
Privredna/Gospodarska komora FBiH
za Glasnik –
Branislava Đurđeva 10/IV
71000 Sarajevo
Kontakt: glasnik@kfbih.com
Telefoni: 033 566 300, 217 782
Fax: 033 217 783
www.kfbih.com

Priprema i izdaje:
Privredna/Gospodarska komora FBiH

Cijenjeni privrednici i poslovni partneri,

Dvobroj časopisa Glasnik Privredne/Gospodarske komore F BiH je pred vama.

Od brojnih aktivnosti za Vas u uvodniku izdvajamo : Nakon što smo u prošlom izdanju objavili da je pri P/GKFBiH organizirano Udruženje Halal industrije, donosimo i detalje sa održane prve sjednice Odbora ovog Udruženja .

U ovom broju prezentiramo i pojedinosti oko izrade Strategije razvoja metalnog i elektro sektora Federacije BiH za period 2015.-2025.godine.

Iz metalnskog sektora izdvajamo i vijesti sa održane zajedničke sjednice odbora i grupacije namjenske industrije Udruženja metalne i elektro industrije P/GKFBiH

U organizaciji REC-a održana je radionica na temu "Analiza poslovne sinergije i povezivanja između ekonomija jugoistočne Evrope i Turske u okviru SEETRA projekta". Detalje sa ove radionice donosimo pod naslovom : "Može li Balkan biti novi proizvodni centar za Tursku ?"

Od aktivnosti izdvajamo i posjetu 42. međunarodnom sajmu poljoprivrede i prehrambene industrije "Sajam šljive" Gradačac

Od sajamskih aktivnosti poseban osvrt dajemo na učešće Komore na Expo 2015 .održan u Milanu.

Iz rubrike Teme u ovom broju Glasnika izdvajamo Privredna/Gospodarska komora F BiH u ulozi one –stop-shop.

Aktuelna tema iz Hercegovine – Proizvodnja smilja zaslužuje više pažnje.

Iz rubrike Evropska unija u ovom broju tema je : "Digitalna ekonomija i društvo".

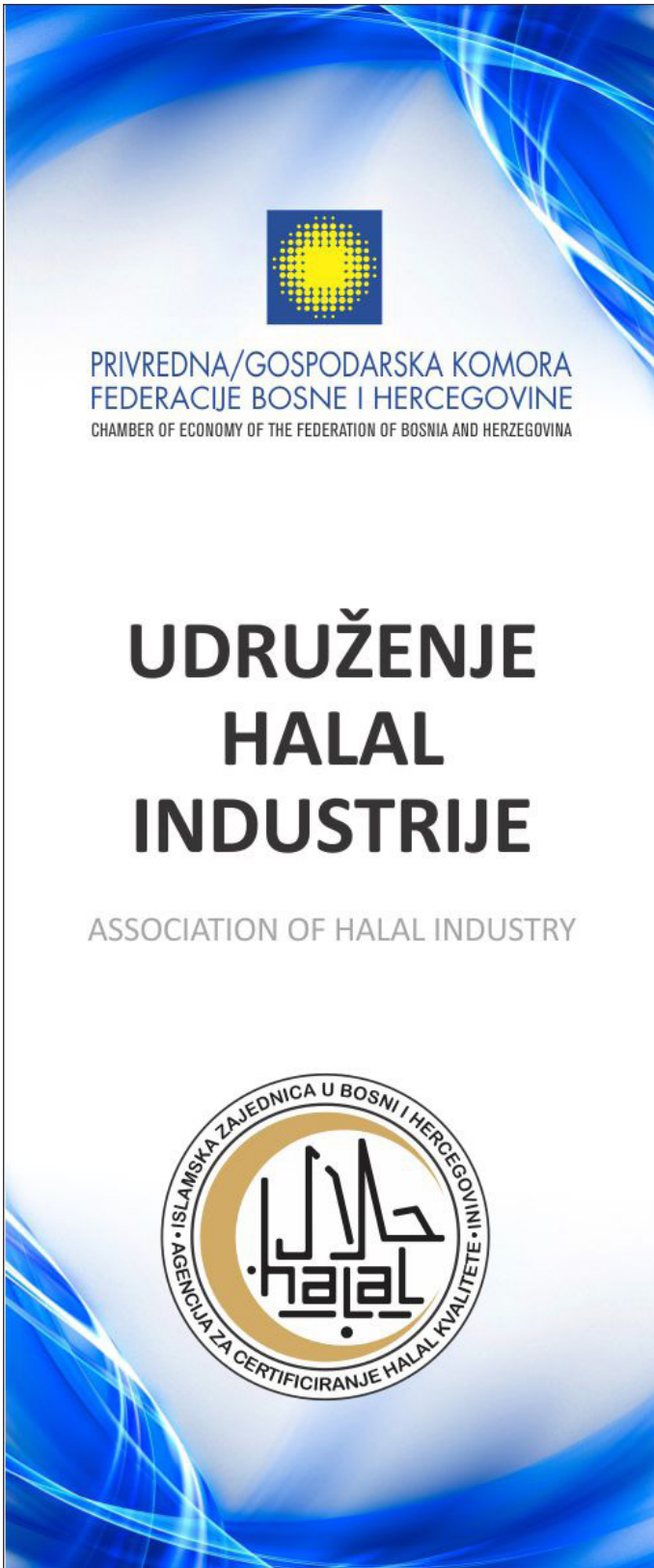
Gost Glasnika je gosp. Almir Jazvin predsjednik Uprave Preventa BH.

Na stranicama koje slijede dajemo i druge interesantne sadržaje.

Hvala vam na ukazanom povjerenju i saradnji.

Održana prva sjednica odbora Udruženja Halal industrije

Dana 30.06.2015. godine u prostorijama P/G komore FBiH u Sarajevu održana je prva sjednica odbora Udruženja Halal industrije.

Sjednici su prisustvovali slijedeći članovi odbora: Bimal d.d. Brčko, Ševal Suljkanović; GHB Invest (SA-HAF) Seid Alibegović; Agencija za certificiranje halal kvalitete, Amir Sakić; BBI Banka d.d.Sarajevo, Armin Vlajčić; Ledo d.o.o. Čitluk, Miron Bajić; Brojler d.o.o. Sarajevo, Zlatan Ivanović; Klas d.d. Sarajevo, Vispak d.d. Visoko, Adis Hasaković / predsjednik Udruženja; Akova Inpex d.d. Sarajevo, Nedžad Biberović, potpredsjednik Udruženja; i P/G Komora FBiH, Emir Pašić sekretar Udruženja Halal Industrije.

U svojstvu gostiju sjednici su prisustvovali Mirsad Jašarspahić, potpredsjednik P/G Komore FBiH i Enisa Kadić, Voditeljica centra za edukaciju i promociju P/G Komore FBiH.

Predsjednik Udruženja Adis Hasaković, pozdravljajući prisutne članove odbora otvorio je prvu sjednicu odbora, konstatujući da je sjednici prisutan dovoljan broj članica čime je postignut neophodan kvorum za dalji tok sjednice.

Nakon usvajanja predloženog dnevnog reda:

1. Pokretanje aktivnosti na izradi prijedloga Plana rada Udruženja za 2015 godinu

2. Razno

otvorena je diskusija po istom.

Predsjednik Hasaković je pozvao prisutne da u skladu sa dogovorenim ciljevima Udruženja u konstruktivnoj diskusiji započnu sa izradom Plana rada za tekuću 2015. godinu, uz napomenu da iste treba realno sagledati i postaviti.

Nakon jednosatne diskusije, predsjednik odbora Udruženja Halal industrije Adis Hasaković uz saglasnost pri-

sutnih sažeo je ključne aktivnosti Udruženja donošenjem Plana rada kroz utvrđivanje ciljeva i zadatka Udruženja za 2015/2016 godinu i to :

1.Rad na promotivnim aktivnostima Udruženja;
2.Aktivnosti Udruženja na uređenju zakonske regulative s ciljem podizanja nivoa konkurentnosti domaće proizvodnje kroz:

-dobijanje indirektnih poticaja izvoznicima, poreske olakšice (subvencioniranje cijene struje) i slično.

-izradu liste institucija sa kojim će Udruženje direktno saradivati u cilju poboljšanja poslovnog ambijenta uključujući ministarstva na državnom - MVTEO, MIP kao i entitskom nivou/DBČ- ministarstva poljoprivrede, industrije, Ureda za veterinarstvo, Zadruženog saveza, Udruženja poljoprivrednih proizvođača, Balkanskog udruženje muslimana potrošača i slično.

Posebno je istaknuta i uloga Rijasetu Islamske Zajednice koja bi uz aktivnosti Udruženja potrošača muslimana Balkana bila ključna u lobiranju kod institucija BiH.

3.Reguliranje domaćeg tržišta i to od pozicioniranja na domaćem tržištu do pozicioniranja na prodajnom mjestu uz spajanje Halal predznaka i zaštite domaćeg znaka geografskog porijekla.

Zajednički nastup prvenstveno na tržištima regije: Srbije, Makedonije , Albanije, Kosova i Crne Gore.

Strateški je potrebno ostvariti kontakte sa tržištima Bliskog i Dalekog istoka kao i vršiti pripreme za nastup na

tržištima SAD-a i EU.

4.U što kraćem roku pristupiti izradi Lične karte Udruženja koja će obuhvatiti analizu ukupnog prometa, broja zaposlenih, fizičkog obima proizvodnje u tonama kao i broj certificiranih proizvoda cjelokupne Halal industrije u BiH, čime bi Udruženje u punom kapacitetu pokazalo svoj potencijal te snagom iznesenih argumenata zauzelo respektabilnu poziciju u privredi BiH.

Nakon toga je otvorena diskusija po tački 2. dnevnog reda - Razno

Doneseni su slijedeći zaključci:

- U ime Udruženja uputiti čestitku svim članovima našeg udruženja kao i državnim institucijama koje su zajedno učestvovali u projektu osiguranja uvjeta za izvoz mlijeka i mliječnih preradjevina u zemlje EU;

- Nakon izrade Lične karte Udruženja promovirati strateške ciljeve Udruženja;

- Započeti lobiranje radi omasovljena članstva u Udruženju;

- Pristupiti izrada grafičkog loga Udruženja Halal industrije.

Ovim je i zaključena posljednja tačka dnevnog reda prve sjednice Odbora Udruženja Halal industrije.

Emir Pašić dipl.ecc

Sekretar udruženja Halal industrije

PRIVREDNA/GOSPODARSKA KOMORA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
CHAMBER OF ECONOMY OF THE FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Izrada strategije razvoja metalnog i elektro sektora FBiH za period 2015-2025. godine

Na osnovu poziva kojeg je uputila Privredna/Gospodarska komora Federacije BiH, u Sarajevu je 22.07.2015.godine održan prvi sastanak Radne grupe za izradu Strategije razvoja metalnog i elektro sektora Federacije BiH za period 2015-2025. godine.

Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije (FMERI) usvojilo je Program rada ministarstva, kojim je planirana izrada „Strategije razvoja metalnog i elektro sektora F BiH za period od 2015.-2025. godine“. Predviđeno je da nosioc izrade strateškog dokumenta bude Privredna/Gospodarska komora Federacije BiH u saradnji sa Federalnim ministarstvom energije, rudarstva i indu-

strije, a u izradi će učestvovati predstavnici privrednih subjekata, ministarstava, obrazovnih institucija, privrednih komora i drugi zainteresirani za izradu ovog strateškog dokumenta.

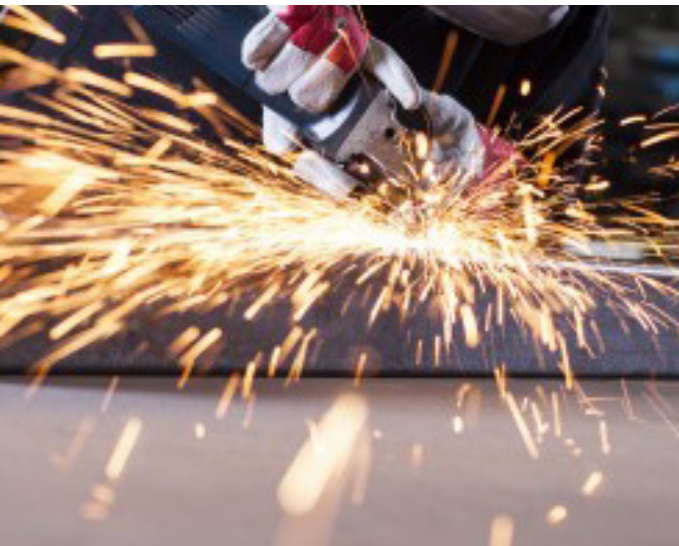
Osnova za izradu Strategije se nalazi u dokumentu „Razvoj industrijske politike u Federaciji Bosne i Hercegovine“ kojeg je Zaključkom usvojio Parlament Federacije

Bosne i Hercegovine i koji je sastavni dio „Strategije ekonomskog razvoja Federacije Bosne i Hercegovine“.

Na sastanku, članovi Radnih grupa su upoznati sa ciljem i svrhom izrade strategije, metodologijom izrade, obimom i sadržajem kao i organizacijom i dinamičkim planom realizacije. Dogovorene su aktivnosti koje će se provoditi u narednom periodu i koje su detaljno opisane projektnim zadatkom, usvojene od strane Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH, Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije i Vlade Federacije BiH. Obzirom da se radi o izradi strateškog dokumenta za industrijsku granu koja uključuje nekoliko oblasti, formirane su Radne grupe po oblastima koje će imati zadatak da urade analizu stanja, definišu viziju, strateške ciljeve i prioritete. Na metalni i elektro sektor značajan utjecaj imaju i druge oblasti kao što su: energija, transport, IT sektor, bankarski sektor, obrazovanje konkurentnost, privatizacija, restrukturiranje, stečajni postupci, likvidacije, klasterizacija - integratori i integracija proizvoda, zaštita okoliša, IPA fondovi, zakonodavstvo EU, zakonodavstvo Federacije BiH i BiH itd.

Svrha izrade Strategije jeste kroz analizu ove industrijske grane i njenih poddjelatnosti utvrditi perspektive rasta i razvoja, usvojiti smjer djelovanja i alokacije resursa po-

trebnih za ostvarenje postavljenih ciljeva. Obzirom da je metalni i elektro sektor jedan od najvećih izvoznih sektora u Federaciji BiH, te da proizvodi od metala imaju značajan razvojni potencijal, izrada kvalitetne i primjenjive Strategije razvoja je od suštinskog značaja.

Strategija treba da postavi smislene i realne ciljeve, identifikira ključne aktivnosti i aktere, opisuje očekivane rezultate, pokazuje kako će se napredak mjeriti i pratiti, i postavlja indikativne finansijske alokacije.

Bosnu i Hercegovinu očekuju reforme kako bi se potakao rast i investicije. Potrebno je napraviti prijedlog za definiranje razvoja metalnog i elektro sektora Federacije BiH, uzimajući u obzir razvojnu tranziciju regionalnog i svjetskog tržišta.

Kao što je poznato, metalni i elektro sektor F BiH upošljava veliki broj radnika i bilježi konstantan rast. Daljim razvojem ovog sektora će doći do novog zapošljavanja, povećanja izvoza, povećanja GDP-a, što će u konačnici rezultirati i razvojem F BiH. Najveći utjecaj na ovaj sektor imaju energetska sektor, građevinski, sektor transporta, bankarski sektor, itd., te je važno da se i ovi sektori razvijaju i da njihov utjecaj bude pozitivan. Kod izrade strateških dokumenata, treba posmatrati i uskladiti sve utjecajne faktore i na tome zasnivati donošenje određene zakonske regulative i drugih propisa, te na taj način obezbijediti što brže i jednostavnije procedure.

Metalni i elektro sektor je jedan od najvećih izvoznih sektora u F BiH. Učešće ovog sektora u BDP-u pokazuje nisku dodatnu vrijednost ovih proizvoda, te pokazuje potrebu za inovacijama i većim investicijama u ovaj sektor, kako bi se postigla veća konkurentnost, a time i profitabilnost. Za dalji rast metalnog i elektro sektora odlučujući će biti priliv tehnologija, know-how i upravljačkih znanja u zemlji i koristi od njih putem internacionalizacije poslovanja, zatim uključivanje domaćih kompanija u globalne i regionalne poslovne i marketing mreže i sl. Neophodna je i izgradnja sistemskih integratora u zemlji i uključivanje naših firmi u vanjske sistemintegrate sa ciljem proizvodnje većih i složenijih komponenti finalnog proizvoda, koji bi obezbijedili veću dodatnu vrijednost proizvoda ovog sektora.

*Almin Mališević, dipl.ing.maš.
Sekretar udruženja metalne i elektro industrije*

Odbor udruženja metalne i elektro industrije

Potrebno mijenjati novi Zakon o javnim nabavkama BiH

Na sjednici Odbora Udruženja metalne i elektro industrije Privredne/gospodarske komore Federacije BiH koja je održana 22.07.2015.godine u Sarajevu razgovaralo se o trenutnom stanju i aktuelnim problemima u metalnom i elektro sektoru Federacije BiH.

Među najznačajnijim problemima koji opterećuju domaće proizvođače jeste novi Zakonu o javnim nabavkama BiH.

Novi Zakon je stupio na snagu krajem 2014.godine i od njega se očekivalo da riješi mnoga pitanja koja su u starom zakonu bila sporna, koja su i ponuđače i ugovorne organe stavljali u određene dileme.

Međutim, odredbe novog zakona nisu riješile otvorena pitanja, tako da očekivanja privrednika nisu ispunjena jer i u novom zakonu se može naći mnogo nedostataka i nedefinisanih pitanja koji ugovornim organima omogućavaju da nastave praksu nabavki koja nije u skladu sa dobrim evropskim praksama.

Većina članova Odbora dijeli mišljenje da najniža cijena, kao kriterijum za odabir ponuđača, koji je u najvećem broju slučajeva ključni kriterij, dovodi do situacije da se ugovorni organi, uglavnom kod nabavki odlučuju za nabavku inostranih proizvoda sumnjivog kvaliteta, dok kvalitetni proizvodi koje nude domaći proizvođači svog kupca moraju tražiti u zemljama EU.

**JAVNE
NABAVKE**

*Almin Mališević, dipl.ing.maš.
Sekretar udruženja metalne i elektro industrije*

MOŽE LI BALKAN BITI NOVI PROIZVODNI CENTAR ZA TURSKU?

U Sarajevu je u organizaciji RCC-a održana Radionica na temu „Analiza poslovne sinergije i povezivanja između ekonomija jugoistočne Europe i Turske u okviru SEETRA projekta“

Predstavnici TEPAV-a (The Economic Policy Research Foundation of Turkey) su u februaru ove godine, u cilju pripreme analize dosadašnje poslovne saradnje Bosne i Hercegovine i ostalih zemalja jugoistočne Europe sa Republikom Turskom, posjetili Privrednu/Gospodarsku komoru Federacije BiH. Tom prilikom su održali sastanak sa potpredsjednikom Komore Mirsadom Jašarspahićem i saradnicima.

Na osnovu informacija o ekonomskim pokazateljima dobijenih u P/G Komori FBiH, VTK BiH, FIPA-i, predstavnica najvećih turskih ulagača u BiH te turske Ambasade u BiH, predstavnici TEPAV-a su napravili sveobuhvatnu analizu dosadašnje poslovne sinergije kako Bosne i Hercegovine tako i preostalih zemalja jugoistočne Europe sa Republikom Turskom.

U Sarajevu je dana 21.07.2015.godine, u organizaciji RCC-a (Regional Cooperation Council) i TEPAV-a održana Radionica na temu „Analiza poslovne sinergije i povezivanja između ekonomija jugoistočne Europe (SEE) i Turske“ na kojoj su izneseni preliminarni rezultati urađene analize.

Na radionici su učestvovali predstavnici institucija Srbije, Albanije, Crne Gore, Makedonije, Kosova, Turske i Bosne i Hercegovine kao i organizatori iz RCC-a i TEPAV-a. Predstavnici Privredne/Gospodarske komore Federacije,

FIPA-e i BIGMEV-a su uzeli aktivno učešće na tematskim sesijama o ekonomskoj saradnji zemalja jugoistočne Europe sa Turskom, sa posebnim osvrtom na izvezno orijentirane turske investicije.

Prezentirane su mogućnosti i potencijali regionalne saradnje po klsterskom principu, gradova sa gradovima kao i regija sa regijama između Turske i zemalja SEE.

Tom prilikom su predstavnici ekonomskog odjela turske ambasade u BiH istakli dobra iskustva bliske saradnje sa P/G komorom Federacije BiH kako na promociji privrednih potencijala BiH tako i na direktnom povezivanju dviju privreda.

Rečeno je da to može biti dobar primjer regionalnog povezivanja kojim se kroz komorske sisteme, razvojne agencije, sistemski uvezuju privrede jugoistočne Europe čime bi se stvorio povoljniji i sigurniji poslovni ambijent kako domaćim tako i stranim ulagačima.

Na Balkanu i Turskoj strateški se mora poraditi na permanentnom procesu strukturne transformacije i unaprijediti srednje i visoke tehnologije za proizvodnju uz adekvatnu edukaciju i prekvalifikacije koje moraju biti praćene stalnim aktivnostima na podizanju svijesti i razvoju poduzetništva uopšte.

Zaključeno je da Turska može djelovati kao katalizator za transformaciju proizvodne strukture privreda balkanskih zemalja prvenstveno u tekstilnoj, automobilskoj industriji, IT industriji, poljoprivredi, turizmu kao i energetskom sektoru.

Konačni izvještaj ovog istraživačkog projekta, biće prezentiran u Ankari 4. septembra 2015.godine.

Emir Pašić dipl.ecc

Održan 42. Sajam šljive u Gradačcu

Međunarodni sajam poljoprivredne i prehrambene industrije

U Gradačcu je 26. augusta otvoren 42. međunarodni sajam poljoprivrede i prehrambene industrije "Sajam šljive", najstarija specijalizovana privredna manifestacija u Bosni i Hercegovini.

Fadil Novalić, premijer Federacije Bosne i Hercegovine je zvanično proglasio otvorenim sajam, najstariji u BiH, te istaknuo da će narednih dana Gradačac biti mjesto gdje će stručnjaci pomicati znanja iz oblasti poljoprivrede. Potpredsjednik Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH Mirsad Jašarspahić i direktor Sektora za industriju i usluge Almin Mališević, prisustvovali su prijemu na Kuli Zmaja od Bosne, te nakon toga i svečanom činu otvaranja sajma i zajedno sa ostalim zvanicama obišli izlagače i uvjerali se u izuzetno kvalitetnu ponudu na ovogodišnjem sajmu.

Na ovogodišnjem Sajmu šljive, svoje proizvode i usluge predstavilo se oko 250 izlagača iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Srbije, Slovenije, Austrije, Njemačke, Mađarske i Turske.

Na kolektivnim izložbama su se predstavili: Općina Gradačac, Posavski kanton, Općina Šamac, Zadružni savez BiH, Udruženja žena iz Gradačca i Modriče, Turistička zajednica Federacije BiH, Turistička zajednica TK, Udruga poduzetnika i poslodavaca Žepče i drugi.

Aktuelne teme iz oblasti agrara su prezentirane na naučno-stručnom savjetovanju, kao i na organiziranim okruglim stolovima. Dosta pažnje na ovim predavanjima se očekivano, posvetilo proizvodnji i preradi šljive, kao i

gnojidbi, te zaštiti biljaka i voćnih kultura. Posjetioци su mogli vidjeti prezentacije najnovijih proizvoda i usluga iz oblasti proizvodnje i prerade hrane i pića, poljoprivredne mehanizacije i zaštitnih sredstava.

Drugog dana 42. međunarodnog sajma poljoprivrede i prehrambene industrije "Sajma šljive" u Gradačcu dodijeljeno je četrnaest zlatnih i četiri srebrne medalje za kvalitetu izloženih proizvoda, te tri posebna priznanja za kvalitetu ocijenjenih rakija, likera i jakih alkoholnih pića. Zlatne sajamske medalje dobili su: Krem čorba od paradajza - "Solana" Tuzla, Nitritna so - "Solana" Tuzla, "Do-do" začini - "Solana" Tuzla; "Balans" jogurt - "Imlek" probiotički jogurt sa 1% m.m. "Mlijekoprodukt" Kozarska Dubica; "Dukat" tekući jogurt, 3,2 % m.m. 1 kg - "Lactalis BH" Gradačac; "Ledena" prirodna mineralna voda - "Gakom G." Orahovica, Gračanica; Pileći file tacna - "Pilkom" Kerep, Gradačac; Rasplodna jaja matičnog jata teške linije Rase COBB-500 - "Poljovet" Gradačac; Pšenično brašno tip 500 25 kg - "Klas" Sarajevo; Vamax za jaja, dopunska krmna smjesa - "Genera" Sarajevo; Krema za lice "Arganovo ulje" Veris aroma - OPZ "Agrofarm" Žepče; Extra hrana za muzne krave TA GD 15 - "Mix" Orašje; Brašno TIP 850 - Mlin "Nezić" Gradačac; te Sadnica jabuke "Senabija" - Voćni rasadnik Srebrenik.

Srebrne medalje dobili su: "Vitalia" mileram - "Mlijeko-produnkt" Kozarska Dubica; Vegy - krastavac pasterezirani delikates 720 ml - "Vegafruit" Gradačac; Natura krastavac delikates - "Natura Food" Bijeljina; te Pileći parizer 250 g - "Pilkom" Kerep, Gradačac.

"Gradačaćki sajam" dodijelio je i tri posebna priznanja – Velike medalje za kvalitetu jakih alkoholnih pića. Velika zlatna medalja – Prirodna rakija "Ognjena rakija", Braća Tomašević iz Prijepolja, Srbija; Velika srebrna medalja - Prirodna rakija, Fikret Nadarević, Tuzla; te Velika brončana medalja – Prirodna rakija, Husnija Pašalić, Gradačac.

Ovaj sajam je zasigurno pokretač razvoja općine Grada-

čac kao i cijele regije. Obzirom da se radi o jedinom sajmu u Bosni i Hercegovini koji okuplja poljoprivrednike, proizvođače prehrambene industrije i ambalaže, povećava se i odgovornost svih nadležnih da rade na njegovom proširenju i promociji kako bi se predstavili i oni koji do sada za to nisu imali uslova.

Sa sajma poručuju kako je manifestacija koja se u kontinuitetu održava od 1996. godine, a osnovana je davne 1969. godine, još jednom opravdala sva očekivanja, te da će se organizatori truditi da ova dugogodišnja i lijepa tradicija i dalje živi.

Andreja Softić, dipl.ecc.

MILAN EXPO 2015

1st May - 31st October 2015

Predstavljanje Privredne/Gospodarske komore FBiH na EXPO 2015 Milano

Bosnu i Hercegovinu je na Međunarodnom sajmu EXPO 2015 Milano, 3. i 4.09. 2015.godine predstavila Privredna/Gospodarska komora FBiH, na čelu sa predsjednikom Markom Šantićem.

EXPO 2015, najveći i najpoznatiji sajam, koji se održava na površini od 1,1 kilometara kvadratnih, koji okuplja više od 140 zemalja sudionica, te kojega je do sada posjetilo više od 10 miliona ljudi, započeo je 01.05. a traje do 31.10.2015.godine, i ove godine se održava u Milanu, Italija.

Na poziv talijanske Regije Abruzzo, koju s Privrednom/Gospodarskom komorom FBiH veže dugogodišnje prijateljstvo i suradnja, i Bosni i Hercegovini je pružena mogućnost predstavljanja dijela bosansko-hercegovačkih proizvoda.

Na info pultu Privredne/Gospodarske komore FBiH predstavljene su njene članice putem kataloga, brošura, CD-ova i prospekata, a također je organizirana i degustacija hercegovačkih proizvoda koji su izazvali veliko zanimanje.

Predsjednik P/G Komore FBiH Marko Šantić je održao niz poslovnih razgovora tijekom sajma sa predstavnicima regija i zemalja koji su izlagali na sajmu, te je u izjavi za medije upoznao javnost sa radom Privredne/Gospodarske Komore FBiH, komparativnim prednostima i razvijajućim djelatnostima Regije Hercegovine, te pozvao sve zainteresirane da posjete Bosnu i Hercegovinu.

Danijela Lovrić

Održana zajednička sjednica odbora i grupacije namjenske industrije udruženja metalne i elektro industrije P/G KFBiH

U Privrednoj/Gospodarskoj komori Federacije BiH u Sarajevu 03.09.2015.godine održana je zajednička sjednica Odbora i Grupacije namjenske industrije Udruženja metalne i elektro industrije P/G K FBiH.

Na sjednici se razgovaralo o statusu Prijedloga zakona o kontroli vanjskotrgovinskog prometa oružja, vojne opreme i roba posebne namjene i Prijedloga Zakona o kontroli vanjskotrgovinskog prometa roba dvojne namjene, Nacrtu zakona o porezu na dobit, kao i Akcionom planu "Razvoj industrijske politike Federacije BiH" 2016-2019. godine.

Sjednici su prisustvovali potpredsjednik P/G K FBiH g. Mirsad Jašarspahić, predsjednik Udruženja g. Kasim Kotorić, članovi Odbora Udruženja, Grupacije namjenske industrije, Sekretar Udruženja i predstavnici Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH.

Kada su u pitanju Prijedlog zakona o kontroli vanjskotrgovinskog prometa oružja, vojne opreme i roba posebne namjene i Prijedlog zakona o kontroli vanjskotrgovinskog prometa roba dvojne namjene, predstavnici Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH su potvrdili da su Zakoni dobili potrebna mišljenja nadležnih institucija i da su u fazi slanja na Vijeće ministara BiH i dalje u parlamentarnu proceduru. Obzirom da se radi o veoma značajnim zakonima čijim će usvanjanjem privredni subjekti moći brže doći do potrebnih dozvola i samim tim postati poželjniji poslovni partner, donesen je Zaključak da se uputi dopis ministru Mirku Šaroviću i predsjedniku Vijeća ministara BiH Denisu Zvizdiću u

kojem će se tražiti da se što prije ova dva zakona upute u parlamentarnu proceduru.

Kada je u pitanju Nacrt zakona o porezu na dobit, učesnici su preuzeli obavezu da detaljno razmotre Nacrt zakona i da u roku 30 dana svoje primjedbe i prijedloge dostave Udruženju kako bi Privredna/Gospodarska komora Federacije BiH objedinila sve dostavljene komentare od privrednih subjekata i dostavila ih predlagaču zakona kao i Vladi Federacije BiH.

Na osnovu odluke Vlade Federacije BiH, u toku je izrada Akcionog plana "Razvoj industrijske politike Federacije BiH" 2016-2019.godine. Privredna komora će putem svog člana Radne grupe delegirati prijedloge i sugestije privrednika i strukovnih Udruženja i na današnjoj sjednici je izneseno nekoliko prijedloga koji će biti ponuđeni kao sastavni dio Akcionog plana, a u skladu sa Strategijom ekonomskog razvoja Federacije BiH.

Prezentirane su i aktivnosti P/G K FBiH kada je u pitanju promocija potencijala bh.privrede koje će se u narednom periodu realizirati putem sajмова i organiziranih posjeta privrednih delegacija na kojima će doći do povezivanja firmi kako iz BiH, tako i iz inostranstva.

Almin Mališević, dipl.ing.maš.

Prevent je danas sinonim za izvoz iz BiH

(FENA) - ASA Prevent Grupacija našla se na 418. poziciji na ovogodišnjoj listi 500 najvećih kompanija u srednjoj Evropi, koju je objavila konsultantsko-revizorska kompanija Deloitte, što je zaista veliki uspjeh ne samo za Grupaciju nego i cijelu BiH. O tome, kako su ostvareni ti rezultati, za Fenu je 14.septembra govorio predsjednik Uprave Preventa BH Almir Jazvin, što prenosimo u cjelosti.

U odnosu na prošlu godinu kada su dominirale kompanije iz sektora energetike i resursa, ASA Prevent se pojavljuje kao vodeća privatna kompanija iz oblasti proizvodnje, široke potrošnje i usluga. Prevent Grupacija u BiH posluje 20 godina s već 16 godina direktne proizvodnje u BiH. Danas, zajedno sa ASA Grupacijom, zapošljava gotovo 6.000 uposlenika u Bosni i Hercegovini više od 12.000 uposlenih globalno, i osim autoindustrije, djeluje u segmentima namještaja, konfekcije, metala, proizvodnje kože i tekstila te plastičnih komponenti. Danas je Prevent sinonim za izvoz iz Bosne i Hercegovine, autoindustriju, proizvodnju kože te društveno odgovorno poslovanje. Jasna vizija daljeg razvoja je usvojena i samo pod vodstvom Nadzornog odbora Prevent Grupacije smo mogli ostvariti dosadašnje i stvoriti put ka realizaciji budućih ciljeva - kaže Jazvin.

Ono po čemu je u BiH posebno poznata Prevent Grupacija jest to da proizvodi komponente za vodeće svjetske proizvođače automobila poput Forda, VW, Audi, Škoda, Seat, BMW, Opel, Nissan, Citroen, Peugeot i drugih. Proizvodimo autopresvlake i sve komponente za sjedišta i interijere u prijevoznim sredstvima te kožu, tekstil, kočione diskove, strukture za sjedišta, komponente za kočione sisteme, metalne dijelove motora i sistema transmisije i pogona vozila.

Zanimljivo je da Prevent isporučuje komponente za više od četiri miliona vozila koja se godišnje proizvode u Evropi, odnosno da svaki četvrti auto u Evropi posjeduje

komponentu Preventa proizvedenu u pogonima u Bosni i Hercegovini.

- Osim automobilske industrije, naši proizvodi mogu se naći u luksuznim prodavnicama poznatih svjetskih modnih brendova kao što su Pierre Cardin, Eduard Dressler, Digel i drugi. Također, izvozimo interijere za proizvođače jahti u Evropi i megabrandove kao što je Hugo Boss – ističe Jazvin.

Predsjednik Uprave Preventa BH kaže da Prevent godinama uspostavlja preduslove za dalji razvoj te podsjeća, da su u Goraždu bili duže od četiri godine prije pokretanja proizvodnje autopresvlaka, a koja sada upošljava više od 1.100 uposlenika.

- Početkom ove godine formirana je jedinstvena u svijetu industrijska zona na 120.000 m² koja upošljava više od 1.000 uposlenika i u kojoj se proizvodi koža i tekstil. Istovremeno, ove godine Grupacija je preuzela i Cimos u Srebrenici i time proširila portfolio proizvoda. Trenutno upošljavamo 180 uposlenika u Srebrenici, izvozimo komponente za više od dva miliona automobila koji se godišnje proizvode u Evropi, a posebno BMW, Citroen, te imamo dalje namjere da povećamo dodanu vrijednost i potvrdimo Srebrenicu kao jednu od vodećih izvoznih lokacija bh. autoindustrije- kazao je Jazvin Feni.

Ove godine su, dodaje, pokrenuli i strateške korake ka vertikalnoj integraciji u sektoru metala, a upravo ta investicija će obilježiti naredne godine poslovanja u sektoru metala.

- Istovremeno, preuzimanjem dva vodeća branda u industriji namještaja Njemačke, poslali smo snažnu poruku da želimo dalje jačati strateške i izvozne industrije u BiH poput namještaja. Uspostavili smo proizvodnju namještaja što će dalje voditi ka povećanju izvoza i zapošljavanja te rada s vodećim njemačkim i evropskim brandovima. Namjeravamo da Prevent nastavi diversifikaciju industrija, proizvoda i tržišta te da igra vodeću ulogu u privredi i izvozu Bosne i Hercegovine, ali i regiona. Uvažavajući predispozicije, industrijsku kulturu u BiH i blizinu Evrope uvjereni smo da je ovaj cilj moguće dostići – rekao je Jazvin.

Odgovarajući na upit kako uspijevaju osigurati da društveno odgovorno poslovanje zadrži tako visoko mjesto u radu Prevent Grupacije, predsjednik Uprave Preventa BH ističe da korporativna politika Prevent Grupacije obuhvata princip prema kome svaka uspješna kompanija treba da učestvuje u razvoju društva, društvene okoline i svojim radom promovise kolektivno dobro zajednice.

- Uzimajući u obzir sve navedeno, Prevent posebnu pažnju poklanja razvoju lokalne zajednice i mladih u njoj. Afirmišemo mlade i talentovane ambasadore Bosne i Hercegovine. Ponosni smo na saradnju s Fondacijom Hator, Prevent podržava stipendiranje više od 1.300 osnovaca, srednjoškolaca i studenata iz više od 80 općina širom Bosne i Hercegovine. Osim obrazovanja, sastavni dio stvaranja zajedničke vrijednosti je i saradnja na podršci vrtićima u svim zajednicama u kojima radimo, te tradicionalnim manifestacijama iz tih zajednica. Ulažemo u ši-

renje poslovanja, obrazovanje, filantropiju i zaštitu okoliša, te stvaramo krug koji doprinosi izgradnji ekonomske stabilnosti – kazao je Jazvin.

Prevent Grupacija u Bosni i Hercegovini je članica globalne kompanije koja upošljava više od 12.000 uposlenika na 30 lokacija u svijetu. Prevent u Bosni i Hercegovini osnovan je 1999.godine i danas je među vodećim izvoznicima. Kada se pojavio na tržištu Bosne i Hercegovine Prevent je upošljavao 50 radnika, ali već od sljedeće godine u kontinuitetu proširuje svoje proizvodne kapacitete, otvara nova radna mjesta i pojačava izvoz širokog proizvodnog asortimana na svjetska tržišta. Danas Prevent djeluje na 10 lokacija u BiH i zajedno sa ASA Grupacijom ima oko 6.000 uposlenika.

Izvor: Fena

Privredna/Gospodarska komora FBiH u ulozi One – Stop - Shop

Prepreke za provedbu projekata od interesa za Evropsku zajednicu (peci) i projekata od zajedničkog interesa za Evropsku uniju (pci)

Izveštaj o administrativnim, pravnim i finansijskim preprekama za provedbu Projekata od interesa za Energetsku zajednicu (PECI) i Projekata od zajedničkog interesa za Evropsku Uniju (PCI) na teritoriji Bosne i Hercegovine (Izveštaj), sačinjen je na zahtjev Sekretarijata Energetske Zajednice (Sekretarijat EnC) i Preporuke br.2014/01/MC-EnC o smjernicama za transevropsku energetsku infrastrukturu.

U skladu sa metodologijom rada koju je usvojila MVTEO Peci Radna Grupa, Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije je uspostavilo Podgrupu za nivo Federacije BiH (Federalna Podgrupa) i u njen rad uključilo institucije sa nivoa Federacije BiH, kao i predstavnike dvije elektroprivrede iz F BiH, Javno preduzeće Elektroprivreda Bosne i Hercegovine, d.d. Sarajevo BiH (EP BiH) i Javno preduzeće Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg-Bosna, d.d. Mostar (EP HZHB).

Od elektroenergetskih infrastrukturnih projekata sa postojeće Peci/PCI liste, dva projekta se odnose na teritoriju F BiH: Kogenerativno postrojenje KTG Zenica i 400 kV Dalekovod Banja Luka (BiH) – Lika (HR). Investitor izgradnje novih elektroenergetskih objekata je obavezan u Federaciji Bosne i Hercegovine obezbijediti slijedeće upravne akte prije izgradnje elektroenergetskih objekata:

1. Ugovor o koncesiji (VLADA F BiH (Komisija za koncesije) / Investitor);
2. Prethodna dozvola za izgradnju (FERK nakon dobija-

nja Saglasnosti od FMERI);

3. Vodni akti : (Agencije za vodna područja / Kantonalna Ministarstva)

-Prethodna vodna saglasnost,

-Vodna saglasnost i

-Vodna dozvola;

4. Upravni akti za obavljanje prethodnih radova istražnog karaktera:

- Urbanistička saglasnost za obavljanje prethodnih radova istražnog karaktera (Fed. Ministarstvo prostornog uređenja)

-Odobrenje za izvođenje geoloških radova (FMERI);

5. Okolinska dozvola (Nadležni organi / Fed. Ministarstva okoliša);

6. Načelna urbanistička saglasnost za građenje na zemljištu (po potrebi) i urbanistička saglasnost (Fed. Ministarstvo prostornog uređenja);

7. Odobrenje za priključak na prijenosnu mrežu (ELEKTROPRIJENOS BiH);

A. Saglasnost od Vlade F BiH za izdavanje Odobrenja (autorizacije) – obaveza FMERI

B. Izdavanje Odobrenja (autorizacije) – FMERI;

8. Načelno odobrenje za građenje za složene građevine, Odobrenje za građenje privremenih objekata, Odobrenje za građenje za pripreme radove i Odobrenje za građenje (Fed. Ministarstvo prostornog uređenja);

9. Dozvola za korištenje (FERK – Novim Zakonom o el. energiji nije predviđena);

10. Upotrebna dozvola - odobrenje za upotrebu (Fed. Ministarstvo prostornog uređenja);

11. Ostali upravni akti i dokumenti.

Zakon o el. energiji predviđa da se status kvalifikovanog proizvođača stiče na osnovu Rješenja FERK-a.

Prepreke za provedbu Peci/PCI projekata na nivou Federacije Bosne i Hercegovine (F BiH)

Neke od prepreka na koje se nailazi prilikom provedbe Peci/PCI projekata jesu da Federacija BiH nema prostorni plan F BiH, kao ni usvojenu strategiju razvoja energetskog sektora. Zatim, u kantonima, kao i u općinama je slučaj da su neki usvojili prostorne planove, a neki ne. U Federaciji BiH, ne postoji poseban postupak

ishođenja dozvola za energetske infrastrukturne projekte, već se oni provode po uobičajenoj proceduri koja važi i za projekte druge vrste. Takođe, ne postoji jedna nadležna institucija koja ima sveukupnu odgovornost i nadzor nad postupkom ishođenja dozvola u postupku. Svi učesnici Federalne Podgrupe naglašavaju da ne postoje zvanične informacije niti sveobuhvatna uputstva za investitore u kojima su precizno navedene institucije koje su nadležne za izdavanje liste dozvola i drugih upravnih akata koje je potrebno pribaviti u postupku realizacije energetske infrastrukturnih projekata, što je stranim investitorima naročito teško, s obzirom na dug vremenski period potreban za ishođenje dozvola, fragmentiranost zakonskog okvira i kompleksnost postupka. Kvalitet podnesene dokumentacije značajno utiče na brzinu postupka. Po mišljenju Ministarstva za energiju, postoje slučajevi da se zbog nekvalitetne dokumentacije i potrebe za dopunom i doradom rokovi za izdavanje upravnih akata kontinuirano produžavaju. Osnovnim razlogom se smatra neinformisanost investitora o traženim standardima za dokumentaciju i nedostatak tehničke ekspertize u zemlji. Također se smatra da nedovoljna kapacitiranost i nedostatak resursa nadležnih institucija utiče na dužinu postupka. Smatra se da u proteklom periodu nije izvršena adekvatna informisanost/edukovanost institucija o postupku. Zakonima iz oblasti okoliša, eksproprijacije i koncesija u F BiH utvrđena je obaveza informisanja opšte javnosti o projektima. U proces javnih konsultacija mogu se uključiti nevladine organizacije (NVO), lokalno stanovništvo i druge zainteresirane strane poput ministarstava, agencija, pojedinaca, udruženja, organizacije i sl.

Po mišljenju učesnika u radu Federalne Podgrupe, postoji veliko suprotstavljanje javnosti realizaciji energetske infrastrukturnih projekata i to uglavnom od strane NVO, određenih lokalnih zajednica te građana, a posebno u vezi izgradnje velikih hidroenergetskih objekata. Smatra se da su glavni razlozi suprotstavljanju sljedeći: nedovoljna informisanost, nepovjerenje u institucije, nerazumijevanje energetske infrastrukturnih potreba, postupak eksproprijacije, neuključivanja javnosti u postupak donošenja prostorno-planskih dokumenata i neprovođenje obavezne strateške procjene uticaja na okoliš.

Ukupno trajanje postupka ishođenja svih dozvola u Federaciji BiH u praksi traje više od 6 godina, što je zabrinjavajuće sa aspekta privlačenja investitora.

Prijedlog mjera za uklanjanje prepreka :

- Usaglasiti i usvojiti strategije razvoja energetske sektora na svim nivoima vlasti u BiH na kojima strategije nisu usvojene i unijeti izgradnju PECEI/PCI projekata u iste;
- U prostorne planove na svim nivoima vlasti unijeti PECEI/PCI projekte. Usaglasiti prostorne planove relevantne za PECEI/PCI projekte na svim nivoima vlasti u BiH i usvojiti prostorne planove za one nivoe vlasti na kojima nisu doneseni;
- Definisati i pravno regulisati dodjeljivanje statusa projektima "od opšteg (javnog) interesa za BiH", uključujući način usaglašavanja dodjele ovog statusa sa nižim nivoima vlasti;
- Odrediti jedno nadležno državno tijelo za nivo Države (one-stop-shop) i nadležna entitetska tijela za nivoe entiteta (RS i Federacija BiH) u skladu sa ustavnim nadležnostima, koja će biti odgovorna za olakšavanje, ubrzanje

i koordinaciju postupka ishodaženja dozvola za PECEI/PCI projekte između različitih nivoa vlasti u BiH;

-Definisati mandate i zadatke nadležnog državnog tijela i nadležnih entitetskih tijela u skladu sa jednom od predloženih šema;

-Pojednostaviti postupak ishodaženja dozvola za PECEI/PCI projekte na svim nivoima vlasti u BiH na način da se cjelokupan postupak ishodaženja dozvola sastoji iz dva postupka: a) postupak predprijava, koji će obuhvatiti period između početka postupka odobravanja dozvola i prihvaćanja aplikacije od nadležnog državnog/entitetskog tijela; i b) zakonski postupak odobrenja dozvola koji će obuhvatiti period od dana prihvaćanja aplikacije za izgradnju projekta do dana donošenja sveobuhvatne (konačne) odluke;

-Utvrđiti maksimalne rokove za provedbu pojednostavljenog postupka ishodaženja dozvola za PECEI/PCI projekte u maksimalnom trajanju od tri (3) godine i šest (6) mjeseci za oba postupka: postupak predprijava i zakonski postupak odobrenja dozvole;

-Definisati mehanizme provedbe postupka ishodaženja dozvola na transparentan, javan i nediskriminatoran način te koordinaciju različitih nivoa vlasti u BiH u postupku ishodaženja dozvola;

-Pripremiti Priručnik za postupanje u postupcima odobravanja dozvola za PECEI/PCI projekte te ga učiniti dostupnim javnosti;

-Utvrđiti mjere koje će osigurati da se javne konsultacije za PECEI/PCI projekte provode u ranoj fazi postupka (uključujući prostorno planiranje) na otvoren i transparentan način sa svim učesnicima u sektoru na koje utiče PECEI/PCI projekt;

-Sačinuti pismena i kratka uputstva za investitore o postupku ishodaženja dozvola za PECEI/PCI projekte (nadležne institucije, koraci, rokovi, i sl.) na lokalnim i stranim jezicima, koja će biti dostupna na web stranicama nadležnih državnih/entitetskih tijela u formi vodiča ili uputstava;

-Definisati moguće izvore finansiranja PECEI/PCI projekata na teritoriji BiH i otkloniti postojeće zapreke za pristup EU fondovima;

-Definisati, pripremiti i usvojiti zakonski okvir u BiH koji će sadržati potrebne mehanizme i omogućiti implementaciju gore predloženih mjera;

Zakoni se često mijenjaju, a treba očekivati još promjena imajući u vidu buduće procese harmonizacije domaćeg zakonodavstva sa pravnom tečevinom EU. Na nivou F BiH do danas nisu usvojene strategije razvoja energetskog sektora. F BiH ima Strateški plan i program razvoja energetskog sektora F BiH i u njemu nije predviđena izgradnja PECEI/PCI projekata na teritoriji F BiH.

Za pitanja finansiranja projekata potrebno je imati u vidu da nepostojanje kredibilnih strategija razvoja energetskog sektora, a naročito Strategije razvoja energetskog

sektora na nivou Države, na čemu insistira Evropska Komisija, onemogućava pristup sektoru energije predpristupnim IPA fondovima i može predstavljati ozbiljnu prepreku za pristup i drugim EU fondovima ubuduće, iz kojih bi se energetska infrastrukturalni projekti sa PECEI/PCI liste eventualno mogli finansirati.

Privredna/Gospodarska komora Federacije Bosne i Hercegovine je zainteresovana za ulogu one-stop-shop tj., da bude tijelo koje će omogućiti lakše, brže i koordiniranije postupke ishodaženja dozvola za elektroenergetske i PECEI/PCI projekte između različitih nivoa vlasti u Federaciji BiH. U tom pravcu Privredna/Gospodarska komora priprema informaciju za Vladu Federacije BiH kako bi sistem pribavljanja dozvola učinili jednostavnijim i omogućili nove investicije u navedeni Sektor.

Izvor podataka:

-Izveštaj o administrativnim, pravnim i finansijskim preprekama za provedbu Projekata od interesa za Energetsku zajednicu (PECEI) i Projekata od zajedničkog interesa za Evropsku Uniju (PCI) na teritoriji Bosne i Hercegovine (USAID – Projekat investiranja u sektor energije – EIA)

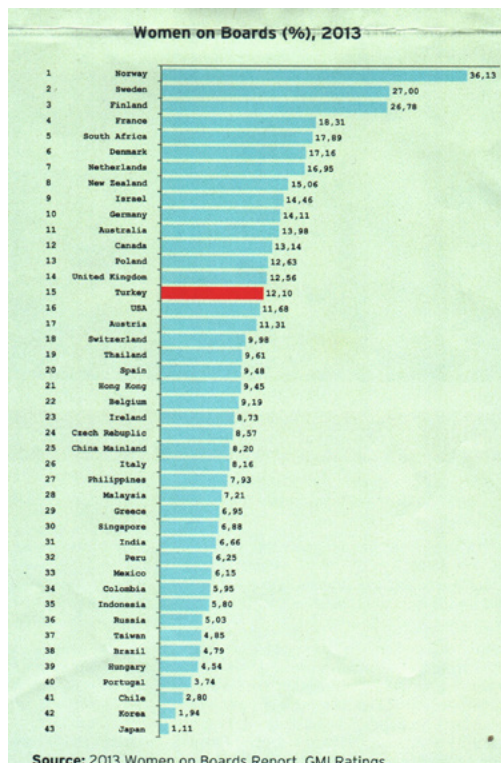

Globalni rast broja žena direktora

imaju više od jedne i 14,8 posto onih koje imaju više od tri žene direktorice.

Izvor: Tiskinformation

Istraživanje iz 2013. godine koje je sprovedla agencija GMI Ratings o učešću žena u upravama kompanija, prikazuje zemlje koje imaju najveći procenat žena u rukovodnim organima svojih kompanija. Istraživanje obuhvata rezultate gotovo šest hiljada anketiranih kompanija u 43 zemlje iz svih dijelova svijeta. Ukupno, žene drže 11 posto mjesta u odborima najvećih i najpoznatijih svjetskih kompanija, što je podatak iz 2003. godine, do 17 posto koliko su pak dostigle do 2009. godine.

Prema navedenom istraživanju, Norveška (36%), Švedska (27%) i Finska (26,8%) predvode razvijene zemlje u procentima ženskih direktora. Najbolje pozicionirana azijska zemlja bio je Tajland (9,6%), malo iza je Hong Kong (9,3%), dok je u Južnoj Americi na čelu Peru sa 6,3%. Zanimljiv je podatak da je Turska na listi od 43 države rangirana kao petnaesta, sa 63 posto kompanija koje

Dozvoljen izvoz mlijeka u EU

BIH mljekari su 09.rujna 2015 dobili dozvolu za izvoz mlijeka za teritorij EU-a. Ovom dozvolom omogućeno je proizvođačima mlijeka i mliječnih proizvoda da svoje proizvode isporučuju na teritorij članica EU-a, a koje su prigovorom jedne od članica bile stopirane. Dozvola za

izvoz je na snagu trebala stupiti 26 kolovoza 2015 godine, a po prigovoru je zatraženo da ovlaštene institucije još jednom obiđu mljekare koje su zadovoljile standarde za izvoz, prije nego krenu sa izvozom.

Odlukom je određeno da nema granica o količini mlijeka koje bi se trebalo izvesti. Za sada su potvrde za izvoz dobile četiri mljekare. To su: Mljekara Livno, Milkos-Sarajevo, Meggle –Bihać i Mlijekoprodukt iz Kozarske Dubice. Institucija ovlaštena za certificiranje mljekara za izvoz u zemlje EU-a je Ured za veterinarstvo BiH. Mljekari su ovom odlukom dobili mogućnost i za prijevoz ovih proizvoda preko tog teritorija na tržišta Turske i Rusije koja su i veća tržišta od tržišta EU-a. Time bi naši mljekari mogli nadoknaditi višemilijunske štete koje u nastale zbog ulaska Hrvatske u EU, jer je do tada oko 25% naše mliječne proizvodnje bilo bazirano na

izvoz u Hrvatsku. Također bi moglo doći do razvoja našeg poljoprivrednog sektora koji je pretrpio štete u ratu, ali i poslije njega lošom poljoprivrednom politikom i slabim poticajima. Time bi mogla doći značajna financijska sredstva u mljekarski sektor jer u odnosu na članice EU, naša zemlja jako malo ulaže financijskih sredstava u mljekarstvo, a samim time i jačanja ne samo mljekarske već i primarne poljoprivredne proizvodnje. Ulaganjem u proizvodnju mlijeka i mliječnih proizvoda došlo bi do podizanja standarda čime bi se približili standardima proizvodnje mlijeka u EU.

Danijel Kordic dipl.ing. agronomije

Proizvodnja smilja (*helichrysum italicum*) u Hercegovini

Posljednjih nekoliko mjeseci pa i zadnjih dvije-tri godine, top tema u Hercegovini je sadnja smilja. Proizvođači smilja ne samo da uzimaju u zakup općinsko zemljište nego pripremaju i vlastito koje je bilo već dva desetljeća potpuno zakorovljeno i zapušteno.

Smilje kao mediteranska aromatična kultura je bila poznata samo kao samonikla na kamenitim prostorima Hercegovine, koja se nekontrolirano eksploatirala rezanjem ispod rozete grana, jer su se odavnina na ovakav način ostvarivali prihodi.

Spoznaja da se smilje kao autohtona kultura može proizvesti u kontroliranim uvjetima iz vlastitog sjemena, te proizvoditi nasad smilja na oraničnim krečnjačkim površinama, a u nedostatku prihoda za život u velikoj krizi koja pogađa ne samo našu zemlju nego cijelu Europu, došlo je do ekspanzije ove proizvodnje.

Dakle, ovaj vid proizvodnje znači samozapošljavanje velikog broja kako radno sposobnog tako i manje sposobnog stanovništva, jer je to proces koji zahtijeva pored teš-

kih poslova i lakše poslove, tipa pikiranja i proizvodnje rasada, branje i sl.

Ključni izvoznici su uglavnom inozemni partneri.

Od proizvodnje smilja pored smiljara koji ostvaruju vlastite prihode, imaju koristi općine i županije (naknadu od koncesija ali i od prihoda koji se direktno uplaćuju za zdravstveno i socijalno osiguranje), a Federacija puni proračun od doprinosa za mirovinsko osiguranje.

Dakle, proizvođači ulaze u sustav plaćanja poreza, doprinosa što znači punjenje proračuna jer plaćaju sve obveze čim imaju registriranu poljoprivrednu djelatnost.

Proizvodnja smilja je vid samozapošljavanja kao osnovna ili dopunska djelatnost.

Upravo iz ovih razloga, a i zbog preskupe kultivacija kamenitog tla na kojem se smilje uzgaja kao autohtona kultura, smatramo da entitetska ministarstva poljoprivrede kao nositelji razvoja poljoprivrednih kultura, trebaju subvencionirati ovu proizvodnju.

Masovna sadnja smilja ne bi trebala sniziti njegovu otkupnu cijenu jer je velika potražnja na svjetskom tržištu za ovom aromatičnom i visoko eteričnom kulturom.

Privredna/Gospodarska komora je stava da ova kultura treba imati potpuno zatvoren proizvodni ciklus u BiH, od proizvodnje rasada iz vlastitog autohtonog sjemena do finalnog proizvoda u kozmetičkoj i farmaceutskoj industriji, koji bi bili namijenjeni izvozu, što bi izravno utjecalo na smanjenje vanjskotrgovinskog deficita.

Erina Lasić

Utvrđen prijedlog izmjena i dopuna proračuna FBiH za 2015.

Vlada Federacije BiH je, na 22. sjednici održanoj dana 17.09.2015.godine u Sarajevu, utvrdila i u parlamentarnu proceduru po žurnom postupku uputila Prijedlog izmjena i dopuna Proračuna Federacije BiH za 2015. godinu koji iznosi 2.348.412.392 KM, što je za 14,3 milijuna KM ili 0,6 posto više u odnosu na ovogodišnji Proračun.

Uzimajući u obzir podatke o izvršenju Proračuna Federacije BiH za razdoblje siječanj - lipanj 2015. godine, te na temelju projekcija Federalnog ministarstva financija, prihodi od poreza na dobit su umanjeni za oko 5,8 milijuna KM, a prihodi od dividendi i udjela u profitu javnih preduzeća za oko 29,7. milijuna KM. Također, na pojedinim pozicijama prihoda planirana su i povećanja, prije svega na ekonomskim kodovima povrata anuiteta od krajnjih korisnika za otplatu duga za oko 29,9 milijuna KM, prihoda od privređivanja igara na sreću za oko devet milijuna KM i prihoda od posebne naknade za zaštitu i spašavanje za oko 12,8 milijuna KM.

Na osnovu Zaključka Vlade Federacije BiH. od 3.7.2015. godine, nisu planirana sredstva iz aranžmana s Međunarodnim monetarnim fondom u iznosu od 200 milijuna KM. Navedeni iznos zamijenjen je primicima od domaćeg pozajmljivanja.

Struktura rashodovne strane je odraz provedbe mjera restriktivne javne potrošnje od strane Vlade Federacije BiH, što predstavlja jedan od prioriteta ekonomske politike u narednim godinama. Fiskalna politika Vlade Federacije BiH će i do kraja u 2015. godine biti orijentirana na aktivnosti koje će doprinijeti ekonomskom i socijalnom jačanju Federacije BiH i Bosne i Hercegovine. U tom kontekstu se nastavljaju provoditi oštre mjere štednje u svim segmentima javne potrošnje.

Bitno je naglasiti da je na poziciji bruto plaća i naknada i doprinosa došlo do umanjjenja planiranih sredstava za oko 13,7 milijuna KM, što je rezultat politike Federalne vlade i obustave zapošljavanja. Izdaci za materijal, sitan

inventar i usluge smanjeni su za oko 4,6 milijuna KM i to najviše na izdacima za zatezne kamate na sudska rješenja i troškove spora iz osnova unutrašnjeg duga.

Predloženim izmjenama i dopunama Proračuna FBiH za 2015. godinu povećani su tekući transferi i drugih tekući rashodi u ukupnom iznosu za oko 48,4 milijuna KM. Najznačajnije je povećanje sredstava za transfer Fondu MIO u iznosu od oko 21,3 milijuna KM. Transfer za neratne invalide povećan je za iznos od oko 11 milijuna KM. Za naknadu šteta uzrokovanih poplavama i klizištima transfer drugim razinama vlasti povećan je za oko 9,6 milijuna KM. Federalnom ministarstvu razvoja, poduzetništva i obrta predviđeno je 20 milijuna KM za provedbu politike prvog zapošljavanja i samozapošljavanja.

Kapitalni transferi su umanjeni za oko 6,2 milijuna KM, a izdaci za kamate 1,4 milijuna KM. Realokacijom sredstava između pojedinih pozicija došlo je do uvećavanja izdataka za nabavku stalnih sredstava u iznosu od oko 0,7 milijuna KM. Također su smanjeni izdaci za finansijsku imovinu u iznosu od dva milijuna KM, kao i izdaci za otplatu unutrašnjeg duga u iznosu od oko 5,9 milijuna KM.

Prema navedenom, a na osnovu predloženih izmjena i dopuna, Proračun FBiH za 2015. godinu povećan je u ukupnom iznosu od oko 14,3 milijuna KM.

Federalna vlada utvrdila je danas i Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o izvršavanju Proračuna FBiH, kojim su uvažene izmjene obuhvaćene Rebalansom.

SAGLASNOST NA AKCIONI PLAN 2015.-2018. GODINA ZA PROVOĐENJE REFORMSKE AGENDE

Vlada Federacije BiH je na 22. sjednici održanoj dana 17.09.2015.godine dala saglasnost na Akcioni plan 2015.-2018. godina za provođenje Reformske agende i utvrdila precizne aktivnosti, izvršioce i rokove za realizaciju ciljeva iz ovog strateškog dokumenta.

Ključne aktivnosti odnose se na šest oblasti Reformske agende, od poslovnog okruženja do vladavine prava, sa akcentom na harmonizaciju propisa i stvaranju jedin-

stvenog ambijenta za njihovu provedbu u okviru nadležnosti svakog nivoa vlasti. Riječ je o svojevrsnom provedbenom aktu Reformske agende kao ključnog dokumenta u procesu evropskih integracija.

Kroz 51 aktivnost koju treba provesti u naredne tri godine, Vlada FBiH jasno je preuzela svoj dio odgovornosti za ovaj posao. U ovom dokumentu Federalna vlada je, taksativno po mjerama, odredila nosioce aktivnosti, vremenski period u kojem se ona provodi i kada se mogu očekivati rezultati.

Na sastanku održanom 9.9.2015. godine u Sarajevu su premijer Federacije BiH Fadil Novalić i predsjednica Vlade Republike Srpske Željka Cvijanović usaglasili Akcioni plan, posebno u dijelu koji se odnosi na zakonska rješenja u skladu s Reformskom agendom i definirali komplementarna rješenja s ciljem efikasnijeg djelovanja u strateškim sektorima.

Inače, Vlada Federacije BiH je od ciljeva iz Reformske agende dosad provela osam, od kojih su četiri zakonska projekta već prošla parlamentarnu proceduru.

Nakon što je danas Vlada Federacije BiH usvojila Akcioni plan 2015.-2018. godine, to treba da učine Vlada RS i Vijeće ministara BiH.

O SARADNJI O OBLASTI ŠUMARSTVA I DRVNE INDUSTRIJE

Vlada FBiH je na 22. sjednici održanoj dana 17.09.2015. godine donijela Odluku o davanju saglasnosti federalnom ministru poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Šemsudinu Dediću za potpisivanje Sporazuma o saradnji između resornih ministarstava zemalja jugoistočne Europe na području šumarstva i drvne industrije. Kako je obrazloženo, Sporazum će omogućiti stvaranje snažne regionalne mreže znanja, iskustava i sektorskih aktivnosti usmjerenih na provođenje dizajna i inovacija u industriji, na zaštitu okoliša, promociju drveta kao građevinskog materijala, uštedu energije i energetske efikasnost, te poslovna umrežavanja preduzeća u drvnjoj industriji, šumarstvu i srodnim sektorima.

Sporazum omogućava i dugoročnu perspektivu za uspostavljanje stabilnih odnosa između zemalja potpisnica, efikasnu koordinaciju između šumarskih uprava te ko-

rištenje sredstava fondova Europske unije. Inače, sektor šumarstva i drvne industrije posljednjih godina, svojim učešćem u izvozu aktivno učestvuje u povećanje bruto nacionalnog proizvoda zemlje, te doprinosi jačanju međunarodne konkurentnosti, stoji u obrazloženju odluke.

INICIJATIVA ZA POVEĆANJE AKCIZA NA NAFTNE DERIVATE, PIVO I CIGARETTE

Vlada Federacije BiH je na 13. hitnoj, telefonski održanoj sjednici, dana 11.09.2015. godine usvojila Zaključak kojim je prihvatila tekst inicijative za povećanje akciza na naftne derivate, pivo i cigarete, koji su usaglasili premijer Federacije BiH Fadil Novalić i predsjednica Vlade RS Željka Cvijanović. Inicijativa će biti upućena UO Uprave za indirektno/neizravno oporezivanje Bosne i Hercegovine.

U inicijativi se navodi da su se entitetski premijeri, na zajedničkom sastanku održanom 9. septembra ove godine u Sarajevu, usaglasili da bude uvedena dodatna akciza na naftne derivate, koja bi bila namijenjena za autoputeve i puteve, te posebna akciza na pivo i cigarete, koja bi bila namjenski prihod fondova zdravstvenog osiguranja.

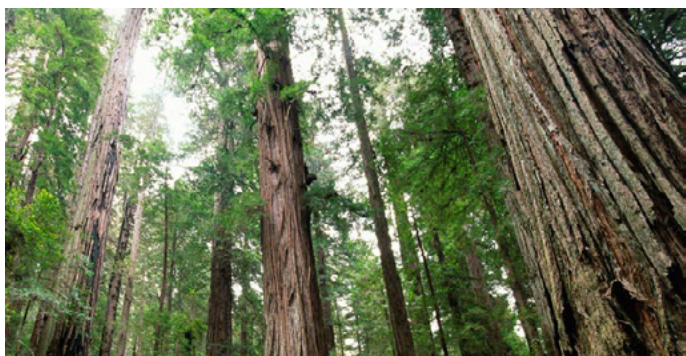
Pripremljeni su i tekstovi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH, Zakona o izmjenama Zakona o uplatama na jedinstveni račun i raspodjeli prihoda, te Zakona o izmjeni Zakona o sistemu indirektnog/neizravnog oporezivanja u BiH, koji članovima Upravnog odbora UINO i predstavnicima ministarstava finansija mogu poslužiti kao osnova pri usaglašavanju konačnog prijedloga teksta.

U pisanoj inicijativi, entitetski premijeri Fadil Novalić i Željka Cvijanović Upravnom odboru ove institucije predlažu da zaduži stručnjake/članove Upravnog odbora da zajedno s predstavnicima ministarstava finansija, izvrše dodatne analize, da u roku od sedam dana sačine konačni tekst izmjena i dopuna neophodnih zakonskih rješenja i da ih dostave ovom odboru na razmatranje.

UREDBA O USLOVIMA I NAČINU PLAĆANJA GOTOVIM NOVCEM

Cilj Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem, koju je na 21. sjednici održanoj 10.09.2015. godine danas donijela Vlada FBiH, jeste regulisanje plaćanja u gotovom novcu, odnosno isplate, uplate i držanja gotovog novca, kao i propisivanje uslova za uplate dnevnog pazara na račun kod ovlaštenih organizacija, a sve u skladu s rješenjima iz novog Zakona o unutrašnjem platnom prometu.

Uredbom je, također, propisano da su poslovni subjekti dužni za potrebe plaćanja otvoriti račune u ovlaštenim

organizacijama i sva sredstva voditi na tim računima, te vršiti novčana plaćanja preko računa u skladu sa Zakonom.

Utvrđene su i namjene za koje poslovni subjekti mogu plaćati gotovim novcem, te propisana obaveza dokumentovanja svih uplata i isplata u gotovom novcu vjerodostojnim knjigovodstvenim ispravama koje se evidentiraju i čuvaju u rokovima određenim zakonskim propisima. Kontrolu nad primjenom ove uredbe vršit će Agencija za bankarstvo FBiH, Porezna uprava FBiH, ovlašteni kontrolni organi.

UREDBA O UPOTREBI ALARMNIH SISTEMA, VIDEONADZORA ILI DRUGIH TEHNIČKIH SREDSTAVA I OPREME

Uredba o poslovima tehničke zaštite koji se odnose na upotrebu alarmnih sistema, videonadzora ili drugih tehničkih sredstava i opreme, te poslove intervencije u slučaju aktiviranja alarma, koju je na 21.sjednici održanoj 10.09.2015.godine donijela Vlada FBiH, uređuje, uz ostalo, pitanja pohranjivanja podataka, uvezivanja alarmnih sistema na dojavni centar, videonadzora koji nije uvezan na dojavni centar i poslove intervencije u slučajevima aktiviranja alarmnog sistema.

Tehnička zaštita - alarmni sistem, videonadzor i drugo - ne smije biti ugrađena niti korištena u svrhu ugrožavanja i povrede privatnosti i sigurnosti drugih osoba, već isključivo radi zaštite štićenih objekta ili ljudi. Ugrožavanje i povreda privatnosti i sigurnosti postoji kada ugrađeni alarmni sistem, videonadzor i druga tehnička sredstva obuhvataju zaštitu objekta ili osoba van perimetra zaštite. Poslove tehničke zaštite mogu obavljati samo agencije za zaštitu ljudi i imovine ili vlastite unutrašnje zaštitarske službe pravne osobe (zaštitarska služba) koje za to imaju kantonalnog ministarstva unutrašnjih poslova i posebnu saglasnost Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova. U slučaju aktiviranja alarmnog sistema intervencija agencije je obavezna. Intervenciju vrše najmanje dva naružana čuvara koji su zaposlenici agencije i koja imaju

certifikat za obavljanje poslova fizičke zaštite ljudi i imovine.

Za kršenje i neprovođenje odredaba Uredbe su propisane novčane kazne do 10.000 KM, a nadzor nad njenim provođenjem vrši Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova.

ODLUKA O POSTUPKU UTVRĐIVANJA ISPUNJENOSTI UVJETA ZA OBAVLJANJE PROIZVODNJE LIJEKOVA I PROMETA LIJEKOVA NA VELIKO

Vlada FBiH je na 21.sjednici održanoj 10.09.2015.godine donijela Odluku o postupku utvrđivanja ispunjenosti uvjeta za obavljanje proizvodnje lijekova na veliko pred Federalnim ministarstvom zdravstva, koja je u skladu sa Zakonom o lijekovima i medicinskim sredstvima BiH i propisima donijetim na osnovu tog zakona.

Riječ je o pretpostupku izdavanja dozvole za proizvodnju, odnosno dozvole za promet lijekova na veliko koje izdaje Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH.

Pravilnik o uvjetima za proizvodnju lijekova pobliže regulira postupak za podnošenje zahtjeva za pribavljanje dozvole za proizvodnju lijekova, uvjete koje je dužna da ispunjava pravna osoba koja obavlja proizvodnju, postupak njihove verifikacije i nadzora, te uvjete za ugovorenu proizvodnju i kontrolu od strane Agencije za lijekove i medicinska sredstva BiH. Pravilnikom su utvrdeni dokumentacija i postupak za podnošenje zahtjeva za pribavljanje dozvole, uvjeti koje su dužne ispunjavati pravne osobe koje obavljaju promet lijekova na veliko, postupak njihove verifikacije i nadzora.

Stupanjem na snagu Pravilnika na nivou Bosne i Hercegovine van snage su stavljeni dosadašnji entitetski pravilnici iz ove oblasti, a Federalno ministarstvo zdravstva je dužno voditi evidenciju o izdanim rješenjima kojima se utvrđuje ispunjenost uvjeta za obavljanje proizvodnje lijekova, kao i rješenjima koja utvrđuju ispunjenost uvjeta za promet lijekovima na veliko na teritoriji Federacije BiH.

TRANSFERI FEDERALNOG MINISTARSTVU RADA I SOCIJALNE POLITIKE

Vlada FBiH donijela je na 21.sjednici održanoj 10.09.2015.godine dvije odluke koje se odnose na programe utroška sredstava kroz ovogodišnje transfere Federalnog ministarstva rada i socijalne politike.

Tako je Programom utroška sredstava namijenjenih provedbi Zakona o zaštiti od nasilja u porodici odobrene 162.000 konvertibilnih maraka. Sredstva su predviđena za sufinansiranje rada sigurnih kuća / skloništa koja dje-

luju na području Federacije BiH za poboljšanje uslova za privremeni smještaj žrtava nasilja u porodici smještenih u sigurnu kuću tokom 2015. godine.

Drugom odlukom je 73.000 KM namijenjeno implementaciji Akcionog plana za provedbu dokumenta "Politika zaštite djece bez roditeljskog staranja i porodica pod rizikom od razdvajanja za period 2013.-2016. godina".

Ciljevi su uvođenje specijalističkog rada, redovnih edukacija i supervizije, te stručna podrška uposlenim u centrima za socijalni rad, razvijanje usluga pripreme mladih koji napuštaju sistem javne brige (institucionalni i porodični smještaj) i osiguranje podrške za samostalan život, kao i druge potrebne aktivnosti u cilju unapređenja života mladih koji napuštaju sistem javne brige.

KORIDOR Vc: KREDIT ZA PODDIONICU POČITELJ - ZVIROVIĆI

Federalne vlada je na 21.sjednici održanoj 10.09.2015.godine prihvatila zaduženje Federacije BiH po Ugovoru o financiranju između Europske investicijske banke (EIB) i Bosne i Hercegovine za realizaciju Projekta Koridor Vc u iznosu od 100.000.000 eura za JP Autoceste Federacije BiH d.d. Mostar.

Ova sredstva namijenjena su za realizaciju Projekta Koridor Vc na dionici Počitelj - Bijača, poddionica Počitelj - Zvirovići. Sredstva se odobravaju Federaciji BiH uz rok od 25 godina i šestogodišnje grace razdoblje, a kredit će biti prenesen na Autoceste FBiH.

Ujedno, Vlada FBiH je dala suglasnost za zaključivanje Supsidijarnog sporazuma između s BiH, kao i za zaključivanje i usaglašavanje odgovarajućeg Podugovora s Autocestama FBiH kojim će, u svrhu redovite otplate, biti definirati uslovi vraćanja sredstava.

Za potpisivanje Supsidijarnog sporazuma i Podugovora o kreditu Vlada je ovlatila federalnu ministricu financija. Poddionica Počitelj - Zvirovići, duga 11,2 kilometra, počinje petljom Počitelj, udaljenom približno 1,8 km zapadno od naselja Domanovići. Trasa se pruža po poči-

teljskom platou prema jugu i kod sela Gradina skreće na zapad gdje prelazi preko rijeke Neretve sa sjeverne strane Počitelja. Prijelaz preko rijeke Neretve, kao i magistralne ceste M17, zatim regionalne ceste i pruge Ploče – Sarajevo, bit će ostvaren mostom dužine 980 i visine stubova 85 metara. Nakon toga trasa ulazi u malo nepovoljniji teren kojeg savladava s dva kraća tunela (240 m i 460 m) i dva vijadukta od po 155 m. U nastavku, autocesta se pruža platoom planine Crna greda prema petlji Zvirovići (Međugorje), gdje i završava.

UTVRĐEN PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRORAČUNIMA U FBiH

Vlada Federacije BiH je na 20.sjednici održanoj 03.09.2015.godine u Mostaru, utvrdila i Parlamentu FBiH po skraćenom postupku uputila Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o proračunima u FBiH. Jedan od razloga za izmjene i dopune ovog zakona je usuglašavanje njegovih kaznenih odredaba sa Zakonom o prekršajima, koji je stupio na snagu 2014. godine.

Uz to, predložene izmjene i dopune propisuju obveze donošenja provedbenih akata koji se odnose na fiskalnu procjenu posljedica na proračun. Također, međusobno su usuglašeni članci postojećeg Zakona kojima se utvrđuje osnovica za tekuću pričuvu. Propisana je i mogućnost izvršavanja pojedinih stvorenih obveza za vrijeme trajanja odluke o privremenom financiranju, obveza pokriva ukupno ostvarenog deficita i preciznije je utvrđena odredba članka 81. Zakona koja se odnosi na kantonalne proračunske inspektore.

SAGLASNOST ZA ALOKACIJU BUDŽETSKIH SREDSTAVA

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine dala je prethodnu saglasnost za alokaciju 8.400.000 KM budžetskih sredstava, koja će biti deponovana na račun Trajnog revolving fonda kod Union banke d.d. Sarajevo.

Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije i Union banka d.d. Sarajevo su 15.4.2014. godine potpisali Ugovor o uspostavljanju Trajnog revolving fonda i Ugovor o komisionim poslovima, kojima je definisan početni iznos sredstava na računu ovog fonda. Saldo na računu se mijenja zbog odliva novca prilikom dodjele kreditnih sredstava, povratom glavnice kredita od korisnika sredstava, kao i odobravanjem budžetskih sredstava resoronom Federalnom ministarstvu.

KONSOLIDIRANO IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PRORAČUNA

Za šest mjeseci 2015. godine sve razine vlasti u Federaciji BiH ostvarile su ukupan pozitivan finansijski rezultat od 27,1 milijuna konvertibilnih maraka, dok je u istom razdoblju protekle godine ostvarenje iznosilo 8,5 milijuna KM, kaže se u Konsolidiranom izvješću o izvršenju Proračuna FBiH, kantona, općina i vanproračunskih fondova za razdoblje siječanj-lipanj 2015. godine, kojeg je usvojila Vlada FBiH. Ukupan finansijski rezultat je zbir ukupnog suficita od 234 milijuna KM, neto povećanja finansijske imovine od 5,3 milijuna KM i neto zaduživanja/otplate dugova od minus 212,3 milijuna KM.

Posmatrajući po razinama vlasti, ukupan finansijski rezultat Proračuna Federacije BiH iznosi minus 21,2 milijuna KM, dok je pozitivan kod kantona (76,4 milijuna KM) i općina (42,1 milijuna KM), a vanproračunski fondovi Federacije BiH bilježe minus od 70,2 milijuna KM.

U prvom ovogodišnjem polugođu su ostvareni ukupni prihodi od 3.371,2 milijuna KM, što je za 76,1 milijuna KM ili za 2,3 posto više u odnosu na isto razdoblje 2014. godine, a ostvarenje u odnosu na plan je 44,1 posto.

Prihodi od poreza iznose 2.975,1 milijuna KM i oni strukturi ukupnih prihoda sudjeluju sa 88,25 posto. U odnosu na 2014. godinu, njihovo ostvarenje je veće za 139,4 milijuna KM ili 4,9 posto, a u odnosu na plan ostvareni su sa 48,2 posto.

Ukupni šestomjesečni rashodi iznose 3.094,8 milijuna KM, te su za 9,7 milijuna KM ili za 0,3 posto manji u odnosu na isto razdoblje protekle godine, a ostvarenje u odnosu na plan je 42,2 posto.

INFORMACIJA O STANJU U JP B&H AIRLINES

Vlada Federacije BiH je na 21.sjednici održanoj 10.09.2015.godine usvojila Informaciju o stanju u JP B&H Airlines d.o.o. i pregovorima s predstavnicima Mitteldeutsche Tourismus Entwicklungsgesellschaft mbH. Federalnom ministarstvu prometa i komunikacija i Federalnom ministarstvu financija je naloženo da, u suradnji sa Uredom premijera Vlade Federacije BiH, nastave pregovore s predstavnicima ove kompanije u cilju osnivanja zrakoplovne kompanije kojom bi bio riješen status zaposlenika B&H Airlinesa.

B&H Airlines se nalazi u veoma teškoj finansijskoj situaciji koja traje već dugi niz godina. Revizorskim izvještajem za 2013. godinu zaključeno je da društvo ne može izmiriti svoje dugoročne obveze iz stalnih sredstava i da bez značajne pomoći neće biti u stanju održati stal-

nost poslovanja. Reprezentativan primjer negativnog poslovanja se može ogledati u činjenici da je B&H Airlines od 2005.do 2014. godina generirao 99.197.507 KM gubitka, i to samo u 2013. godini 13.605.181 KM, a u 2014. još 12.740.986 KM. Na kraju 2014. godine akumulirani nepokriveni gubitak poduzeća iznosio je 39.773.272 KM i još se povećao u 2015. godini, dok istovremeno ukupni upisani kapital iznosi 18.773.272,70 KM.

U bilanci stanja na dan 31.12.2014. godine iskazan je gubitak iznad visine kapitala od 20.011.970 KM, te je evidentno da povjerioci više ne mogu biti namireni iz kapitala poduzeća i da je potreban pažljivo planiran i izveden proces restrukturiranja u cilju osiguranja nastavka poslovanja..

O SIGURNOSTI U ŽELJEZNIČKOM PROMETU

Prihvativši informaciju Federalnog ministarstva prometa i komunikacija o stanju sigurnosti u željezničkom prometu u FBiH za 2014. godinu, Vlada FBiH je od Uprave JP Željeznice FBiH zatražila poduzimanje organizacijskih, zakonskih i drugih mjera kako bi bio držan trend smanjenja broja vanrednih događaja i u uvjetima izvođenja obimnih zahvata na obnovi željezničke infrastrukture i štednje na materijalnim troškovima.

U Informaciji je navedeno da je u oblasti sigurnosti željezničkog prometa bilo 719 izvanrednih događaja, što je za 192 ili 21 posto manje u odnosu na isti period iz 2013. godine. Zabilježeno je pet udesa, 13 nezgoda, 19 izvanrednih događaja na cestovnim prelazima i van njih, te 682 smetnje.

Najveći uticaj na broj vanrednih događaja imaju tehničko-tehnološka zastarjelost mobilnih i stabilnih transportnih kapaciteta, nepoštivanje prometno-tehničkih normi od strane učesnika u drumskom prometu, krađa željezničke imovine, te stanje osiguranja cestovnih prijelaza. Ukupno pričinjena šteta u 2014. godini iznosila je 10.361.464,33 KM, što je za 8.079.525,18 KM više nego godinu dana ranije, a glavni uzrok su elementarne nepogode (poplave i klizišta).

Lani je željeznički promet bio u zakašnjenju 38.831 minuta, što je za 20.881 minuta više nego u 2013. godini, što je posljedica poplave i aktiviranja klizišta. Tada su odneseni dijelovi pruga i nanijete velike količine materijala.

Broj usmrćenih u 2014. godini je šest, ili za dva manje nego u 2013. godini. Teže povrijeđenih bilo je četvero, ili dva više nego prethodne godine.

Ukupan ostvareni prijevoz robe u tonama veći je za četiri posto u odnosu na 2013. godinu, a prijevoz u netotonama veći za 11,6 posto.

Izvor: www.fbihvlada.gov.ba
Pripremila: Amela Kečo

Privredna/Gospodarska komora Federacije BiH

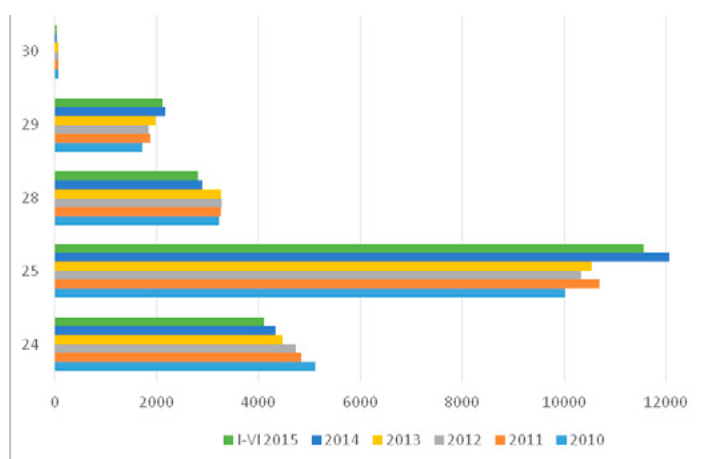
Sektor za industriju i usluge

udruženje metalne i elektro industrije

STATISTIČKI POKAZATELJI KRETANJA BROJA ZAPOSLENIH U METALNOM SEKTORU FEDERACIJE BiH

R.B	SKD	NAZIV	2010	2011	2012	2013	2014	I-VI.2015
1.	24	Proizvodnja baznih metala	5.118	4.830	4.728	4.465	4.339	4.113
2.	25	Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	10.023	10.683	10.335	10.539	12.059	11.549
3.	28	Proizvodnja mašina i uređaja	3.228	3.259	3.284	3.264	2.892	2.803
4.	29	Proizvodnja motornih vozila ,prikolica i poluprikolica	1.711	1.871	1.831	1.972	2.160	2.120
5.	30	Proizvodnja ostalih prevoznih sredstava	63	76	77	65	44	40

Tabela 1: Zaposleni po djelatnostima – godišnji/šestomjesečni prosjek

Grafikon 1: Zaposleni po djelatnostima – godišnji/šestomjesečni prosjek

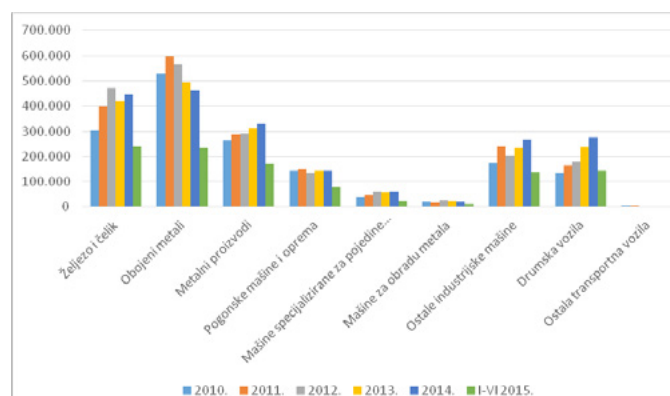
Kao što se može vidjeti, prema broju zaposlenih i njegovom rastu, uveliko prednjači Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme. Ovaj podsektor je u prošloj godini upošljavao oko 12.000 radnika i u odnosu na 2013. godinu, zabilježen je značajan rast. Drugi podsektor po broju zaposlenih je Proizvodnja baznih metala, sa više od 4.000 radnika. Proizvodnja baznih metala zadnjih nekoliko godina ima stalni pad broja zaposlenih. Proizvodnja mašina i uređaja broji blizu 3.000 uposlenih. Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica zapošljava nešto više od 2.000 radnika i podsektor je koji raste i u kojem se broj uposlenih povećava.

IZVOZ METALNOG SEKTORA FEDERACIJE BiH

R.B	SKD	NAZIV	2010	2011	2012	2013	2014	I-VI.2015
1.	67	Željezo i čelik	303.461	398.068	471.272	419.354	447.499	239.123
2.	68	Obojeni metali	527.652	597.132	563.484	495.015	462.229	234.554
3.	69	Metalni proizvodi	265.540	287.017	291.543	313.163	330.770	172.279
4.	71	Pogonske mašine i oprema	143.512	148.860	135.815	144.131	145.302	79.008
5.	72	Mašine specijalizirane za pojedine industrije	39.525	46.776	59.071	57.803	59.670	24.563
6.	73	Mašine za obradu metala	21.310	17.523	27.396	24.833	20.949	11.086
7.	74	Ostale industrijske mašine	172.504	240.517	205.205	233.423	266.884	137.473
8.	78	Drumska vozila	135.426	166.169	181.412	235.985	276.728	144.291
9.	79	Ostala transportna vozila	4.531	4.404	2.064	2.241	2.468	864

Tabela 2: Izvoz po sektorima u hiljadama (KM)

Grafikon 2: Izvoz po sektorima u hiljadama (KM)

Bazni metali željezo i čelik i obojeni metali imaju najveće učešće u izvozu metalnog sektora Federacije BiH u proteklom periodu. Kada je u pitanju izvoz željeza i čelika, do 2012. godine je stalno rastao i dostigao je vrijednost od 470 miliona KM i poslije je u blagom padu. Kod obojenih metala nakon 2011. godine, kada je izvoz iznosio blizu 600 miliona KM, dolazi do pada izvoza i za prvih šest mjeseci 2015. godine iznosi 234 miliona KM. Izvoz metalnih proizvoda je u stalnom porastu i u 2014. godini je iznosio 330 miliona KM. Pogonske mašine i oprema su zadržali vrijednost izvoza i zadnjih nekoliko godina se vrijednost izvoza kreće oko 140 miliona KM godišnje.

Izvor: Federalni zavod za statistiku
Priprema: Sektor za industriju i usluge P/G K F BiH

Digitalna ekonomija i društvo

Digitalna revolucija u Evropi – od pametnih telefona do interneta vrlo velike brzine, ekonomskog sektora utemeljenog na aplikacijama te istraživanja budućih tehnologija i tehnologija u nastajanju – uveliko se pokreće tehnološkim i tržišnim inovacijama. EU ostvaruje ključan doprinos:

- određivanjem evropskih propisa o telekomunikacijama
- zaštitom interesa potrošača
- uspostavom tehničkih normi
- poticanjem istraživanja i inovacija.

Jedinstveno digitalno tržište prihvatljivo za potrošače

Internet i digitalne tehnologije mijenjaju naš svijet. Doprinosom jedinstvenog digitalnog tržišta:

- potaknut će se konkurentni rast
 - promijenit će se industrijski sektor Evrope
 - razvit će se novi proizvodi i usluge za ovo rastuće tržište.
- Postojeće prepreke na internetu ograničavaju pristup robi i uslugama jer:
- samo 15% osoba kupuje na internetu iz druge države članice EU
 - internetska poduzeća i novoosnovana poduzeća ne mogu u potpunosti iskoristiti mogućnosti koje im se pružaju internetom
 - samo 7% malih poduzeća prodaje robu i usluge preko granica EU
 - poduzeća i vlade ne ostvaruju onoliko korist od digitalnih alata koliko bi mogli.

Jedinstveno digitalno tržište temelji se na ideji o spajanju 28 nacionalnih tržišta u jedno jedinstveno. U potpunosti funkcionalno jedinstveno digitalno tržište ostvarilo bi npr. Hrvatskoj privredi doprinos od 415 milijardi eura godišnje te bi se otvorile stotine hiljada novih radnih mjesta.

Strategija jedinstvenog digitalnog tržišta koja obuhvata 16 inicijativa, od autorskih prava do kibernetičke sigurnosti, traje do kraja 2016. godine. Zasniva se na sljedećem:

- bolji pristup potrošača i poduzeća digitalnim dobrima i uslugama u cijeloj Evropi
- osiguravanje odgovarajućih ravnopravnih uvjeta koji pogoduju digitalnim mrežama i inovativnim uslugama
- iskorištavanje punog potencijala rasta digitalne privrede.

Poticaj privrednom rastu

Digitalne tehnologije ključne su za privredni rast Evrope. Ipak, iako se 250 miliona ljudi u Evropi svakodnevno koristi internetom, 18% Evropljana nije ga nikad upotrijebilo.

Digitalna privreda raste sedam puta brže od ostatka privrede. Njenom rastu uveliko pridonosi širokopojasni internet. Širokopojasne mreže velikih brzina danas imaju jednako važan utjecaj kao što su u prošlom stoljeću imale električna energija i prometne mreže. Njima se i otvara put inovativnim uslugama kao što su e-zdravstvo, pametni gradovi i proizvodnja utemeljena na podacima.

Evropska komisija potiče širenje širokopojasnog interneta velike brzine donošenjem:

- novih pravila o smanjenju troškova
- Preporuke o sljedećoj generaciji pristupnih mreža
- revidiranih Smjernica o državnoj pomoći za širokopojasne mreže.

U okviru strategije jedinstvenog digitalnog tržišta Komisija će revidirati i propise EU o telekomunikacijama kako bi kreirala poticaje za ulaganja u vrlo brzo povezivanje. Sektor informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) čini približno 5% privrede EU i odgovoran je za četvrtinu svih izdataka poduzeća. Ulaganja u IKT čine polovinu cjelokupnog rasta evropske produktivnosti.

Uređivanje tržišta

Regulatorna uloga EU razvila se kako bi se mogle pratiti nove tehnologije i tržišni trendovi:

- uvođenjem propisa o svim elektroničkim komunikacijskim mrežama i uslugama
- osiguravanjem osnovnog širokopojasnog interneta za sve u EU
- poticanjem tržišne konkurencije kako bi se spriječilo da stari nacionalni telekomunikacijski monopoli zadrže vladajući položaj u pogledu usluga kao što je pristup internetu velike brzine.

Nadležna tijela u svakoj državi članici EU neovisno primjenjuju propise a nacionalni regulatori koordiniraju politike na razini EU preko Tijela evropskih regulatora za elektroničke komunikacije (BEREC).

Izvor: www.europa.eu
 Pripremila: L.Sadiković

Dani jabuke
2015

XII.
PRIVREDNO KULTURNA
MANIFESTACIJA

ORGANIZUJE

Dani jabuke
2015

Goražde
15.10.-17.10. 2015. god.

Kulturno-sportski centar
"Mirsad Hurić" Goražde
15.10.-17.10. 2015. god.

Poštovani izlagači,
poljoprivredni proizvođači,
cijenjeni zvaničnici

Privredno kulturna manifestacija
Dani jabuke koja se održava od
15.10.-17.10.2015. godine
je ujedno obilježavanje 100-godišnje
tradicije proizvodnje voća u ovom
regionu.

XII. manifestacija obilježit će
sintezu tradicije i naučnih
dostignuća u oblasti voćarstva.

Uz veliki broj izlagača i stručnih
savjetovanja u ovoj godini,
organizacioni odbor se sprema
da vam pruži gostoprinstvo sa
kvalitetnim kulturnim sadržajem
kako dolikuje pravim domaćinima.

Pozivamo vas da trodnevnom
druženjem uveličate ovu
manifestaciju i osjetite toplinu
dragog nam Goražda!

PROGRAM
MANIFESTACIJE 2015.

15.OKTOBRA.2015.godine (četvrtak)

10:00 – 11:00 – Prijem zvaničnika i gostiju
na platou gradske dvorane „Mirsad Hurić“
11:00 – Svečano otvaranje manifestacije i
predstavljanje domaćina, pokrovitelja i sponzora
11:30 – 14:00 - Zvaničnici obilaze sajamske
ekspozite
14:00 – 18:00 - Susreti privrednika u okviru
sajma
18:00 – – Kulturno zabavni program

16.OKTOBRA.2015.godine (petak)

10:00 – 18:00 - Otvoren sajam za posjetioce,
09:00–14:00 – Kviz znanja za učenike poljoprivrednih
škola sa prostora BiH i regiona
11:00 – 13:00 – natječaj škola iz BiH i regiona
„Jabuka u tradicionalnoj i modernoj gastronomiji“

13:00 – 14:00 – Izvozno orijentisane robe iz
oblasti biljne proizvodnje -PPF–Sarajevo
14:00–15:00– Upravljanje vodnim resursima,
PMF-Sarajevo
15:00 – 19:00 – Promocija učesnika manifestacije
20:00 – 24:00 – Dodjela diploma i priznanja za
učesnike manifestacije, pobjednika Kviza znanja
srednjih poljoprivrednih škola,
svečana večera i kulturno zabavni program.

17.OKTOBRA.2015.godine (subota)

10:00 – Otvoren sajam za posjetioce,
10:00 – 16:00 – Komercijalni susreti i prezentacije,
16:00 - Zvanično zatvaranje sajma

Organizacioni odbor

bh proizvod

*Jedino naše -
Sunce naše kuhinje!*

www.bimaldd.com

bh proizvod

CENTAR ZA ROSTFREI I ALUMINIJ

PRODAJNI PROGRAM ALUMINIJ: Alu profili; Alu limovi, AlucoBond, Alu ograde, Alu i PVC roletne, Rolo vrata, Alu i PVC klupice, Alu komarnici, PVC i Alu paneli, Ravni i dekorativni paneli

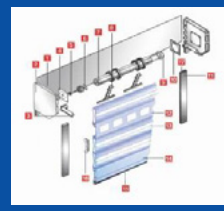
Alu profili

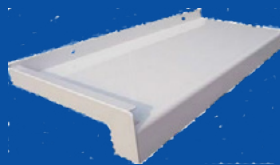
Alu i PVC roletne

Aluminijske ograde

Rolo vrata

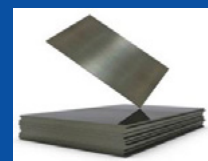
Alu i PVC klupice

Komarnici

Okovi STUBLINA i FAPIM

Alu limovi

PRODAJNI PROGRAM INOX: Inox okrugle cijevi, Inox pravougaone cijevi, Inox kvadratne cijevi, Inox limovi, Inox flahovi, Inox šipke, Inox pribor za ograde, PFERD Tool Centar, Vijčani program

Inox okrugle cijevi

Inox kvadratne cijevi

Inox pravougaone cijevi

Inox L-profili

Inox flah

Inox limovi

Inox pribor za ograde

PFERD Tool Center

DOBOJ JUG
Sarajevska 17, Matuzići
Tel/fax: 032/692-518
Tel: 032/692-560
e-mail: info@euroroal.ba
www.euroroal.ba

ODJEL ZA INOX
Sarajevska 17, Matuzići
Tel/fax: 032/692-145
Tel: 063/396-654
e-mail: ermin.hadzic@euroroal.ba

PODRUŽNICA 1, Hadžići
Garovci bb
Tel: 033/420-490
Fax: 033/420-499

PODRUŽNICA 2, Cazin
Gnjilavac bb
Tel/fax: 037/518-219
info2@euroroal.ba